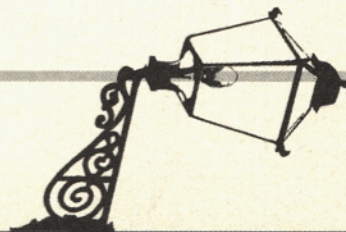

 100 LET TRŽIŠKE
ELEKTRIČNE
RAZSVETLJAVE

GALERIJA
ATRIJ OBČINE TRŽIČ
VABILO

Tržiška št. 74. Povprečna tiratura 10 A.

SLOVENEK
Političen list za slovenski narod.

Štev. 143. Letnik XXIX.

V Ljubljani, v torek 25. junija 1901.

143. številka. Ljubljana, v torek 27. junija 1901. A.S.S.M.V. 1906.

SLOVENSKI NAROD.

— Električna razsvetljava v Trzinu
funkcionira od minule nedelje. Vsaka sku-
pa je 50 žarnic in 5 obločnic.

26. številka. V Kranju, 28. junija 1904. II. leto.

GORENJEK.

Političen in gospodarski list.

V Trzinu so minulo nedeljo otvorili električno razsvetlavo. Tržič razsvetljuje 5 obločnic in 50 žarnic.

Drago Papler,

elektroinženir, kronist, fotoreporter, televizijec, urednik, publicist. Rojen je bil 3. julija 1960 v Kranju. Po poklicu inženir elektroenergetike, zaposlen v Elektro Gorenjski d. d., Kranj, se je 20 let ukvarjal s pripravo dela in tehnično komercialno v oddelku za investicije PE Kranj; z novo reorganizacijo leta 2001, ki je posledica evropske direktive in novega energetskega zakona, pa je prešel v PE za dobavo električne energije, kjer mu je nov izziv organiziranje službe za marketing in dobavo električne energije upravičenim odjemalcem. Mož Sonje ter oče hčerke Vanje in sina Simona, je spletel družinsko gnezdo v Seničnem, v tržiški občini, nove korenine poganja v zgrajeni hiši na Mlaki pri Kranju.

CIP - Kataloški zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

77.04(497.4):929 Papler D.
PAPLER, Drago

Luč - Svetloba - Energija : razstava fotografij Draga Paplerja : galerija Atrij Občine Tržič. - Tržič : Občina, 2001

113114880

Avtor: Drago Papler
Organizacija: Lado Srečnik, Občina Tržič
Oblikovanje razstave: višji kustos prof. Janez Šter, Tržiški muzej
Lektoriranje: Jožica Koder
Oblikovanje galerijskega lista: Maja, Tiskarna Uzar Tržič
Tisk: Tiskarna Uzar Tržič
Založila: Občina Tržič, naklada: 500 izvodov
Tržič, junij 2001

Drago Papler - popotnik v času in prostoru

Avtor fotografij Drago Papler se v pričujoči razstavi "LUČ - SVETLOBA - ENERGIJA" predstavlja z zelo zgoščenim povzetkom sicer obsežnega fotografskega gradiva. V dvaindvajsetih letih iskanja, beleženja in podoživljanja premnogih motivov se je v njem izkristaliziral poseben odnos do sveta, do stvarnosti, ki ga obdaja. Najsi bo to domača krajina, Kriška gora, najsi bodo to grški otoki z morskimi obalami, ameriško vele mesto, holandska spokojna ravnina ali pa kar češnja v domačem sadovnjaku; vse to odzvanja v avtorju kot neizčrpen vir doživljanja, razpetega med dve skrajnosti: absolutna lepota, neokrnjenost doživetega na eni in neponovljivost, dokumentarnost trenutka na drugi strani.

V vse to je fotograf Drago Papler vložil ogromno ustvarjalne energije, preplastil povedano s širino svoje vedoželjnosti in iskivosti.

Vsaka fotografija je zanj zgodba zase. Teh zgodb je veliko.

Dvaindvajset let je lahko dolga doba.

Zato bodi pričujoče razmišljanje le okvir na poti doumevanja Draga Paplerja prek fotografij. Dodati je treba, da s tem delom razumevanja beležimo le Draga Paplerja kot fotografa; obstajata pa še dve povsem samostojni razsežnosti Draga Paplerja: literarna poetičnost in novinarsko dokumentarna natančnost.

Pregled obsežne tvarine njegovega fotografskega snovanja razkriva avtorja, ki je že v sami osnovi sprejel pravila stare dobre črno-bele umetniške fotografije (kompozicija, razmerje svetlo-temno). Temu se ne odreka tudi v primeru, ko gre za hipno, dokumentirano notico, zabeležko, utrinek (papressijo jih imenuje sam) iz vsakdana. Omenjena ustvarjalna discipliniranost in strokovna neoporočnost sta temelj, na katerem gradi in vešče postavlja fotografski cikel za ciklom.

Pa vendar, če natančno analiziramo povedne sestavine njegove fotografije, ugotovimo, da dokumentarna razsežnost nekako prevladuje v celotnem pogledu. Živahna radoznalost, iskriava pronicljivost ga vodita, kadar proži kamero; domisljica preraste v zgodbo, iz katere se je moč gledalcu naučiti marsikaj novega.

Primer:

Nekdanjo (relativno od kdaj) idilično krajino, ki jo je pri nas dolga soletja obvladoval v širšem krajinskem smislu kozolec, ta lesena harfa v prostoru, nekako v drugi polovici XX. stoletja preprežejo niti strune sodobnosti. Kar nenadoma dobi kozolec sogovornika, tekmeča v silnih daljnovidnih pajčevinah jeklenih obeliskov. Dva osamelca v prostoru, v ravnini, eden od pamtiveka, topel, lesen, po meri človeka, narejen z rokami in preprostim orodjem, drugi: sama jeklena hladnost in vzvišenost, poseobljena nevarnost, a tako slikovita zarezja v nedoumljivem obzorju.

Drago Papler s fotografskim iskalom in dušo popotnika, z občutkom fotografa razume to dvojnost, nenadno sosedstvo kot neko simbiozo. Preko pojma svetlobe (ena ključnih prvin črno-bele umetniške fotografije) ju skuša povezati. Kozolec in daljnovod z nevidnimi nitmi postaneta usodno povezana. Svetloba kot sončni žarek prepreda lesene harfe in potuje v predivo daljnovidnih žic, v katerih se pretaka ukročena energija.

In že smo pri drugi razsežnosti Paplerjeve zgodbe.

Sedemkrat luč

Luč mi pomeni lumen ... razsvetljenje, ki nam ga v duhovnosti kaže vera.

Luč je ljubezen, ki tli v meni in se kaže v moji naravi, v odnosu do najbližjih.

Luč je zaupanje v nenehni življenjski optimizem na poti vzponov in padcev, plusov in minusov, dneva in noči.

Luč mi ponazarja človekoljubnost, komunikacijo, pomoč in pripomoček. To je tisti drobní svetlobni sij, iskrica, ki se razžari in daje svetlobo bakli. V rovu, globoko pod zemljo, mi je bila rudarska svetilka kot luč v temi, ki je kazala smer poti. V siju svetilnika na rtu ob morju - sem občudoval snope žarometa, ki je dajal ladjam pravo orientacijo, da so plule varno mimo čeri, v pristan. Na planinski poti mi drobna baterijska svetilka kaže pot. Ob mlaju, ko mesec ne sveti, nam v temni noči razsvetljava razsvetljuje poti, ulice, trge, mesto. V medosebni komunikaciji je dobra beseda in nasvet luč, ki gradi mostove med nami.

Luč mi pomeni poklicno opredelitev in inženirsko logiko v elektroenergetiki. Električna je nepogrešljiva luč, poganja kolesje vsakdanjega življenja, brez nje ni napredka.

Luč je moja raziskovalna - dokumentarna - novinarska muza, ki me žene v odkrivanju preteklosti, videodokumentaristiki in publicistiki, kjer beležim sledi.

V posvetilu k diplomski nalogi, sem mojemu pokojnemu očetu pred letom dni zapisal:

"... Diplomsko delo posvečam v zahvalo in trajen spomin s hvaležnostjo mojemu očetu Jožetu Paplerju (17.3.1934 - 29.4.2000), zvestemu soustvarjalcu elektrifikacijske in elektroenergetske podobe nadzorništva Podbrezje, Elektro Kranj, ki mi je dal s svojim zgledom vzpodbudo in poklicno usmeritev kot luč, ki je zaznamovala naše stoletje - stoletje elektrike ... Spomin na doživeto in ustvarjeno je edina luč, ki ne ugasne ... "

In nenazadnje luč je tista, ki mi je bila izziv pri fotografskem ustvarjanju. Ob luči dneva in njegovi svetlobi, ob različnih pogojih, sem doživljal in v objektiv ujel svoje impresije - papresije. Ob doživljanju narave v obeh polih - kot v naravi, tudi v enosmerni elektriki, s plusom in minusom - torej skozi vesel in otožnejši obraz, ko nastajajo prisodobne notranjega doživljanja, ki ga ponazarja v drugi obliki v razmišljujočih motivih, sem iskal in našel svojo tipično smer in izraz od luči do svetlobe in energije. Imenoval sem jih Sopotja, ki so kar moj zaščitni znak, saj sem bil pogosto sopotnik dogodkov v strokovnem delu ali medijskih srečanjih, ki nam jih prinaša čas.

Energije ni moč slikati, ker je nevidna, zato sem jo ponazoril z naravno kompozicijo - sonca in močnostnih elektrotehničnih naprav - tako tudi imenujemo elektroenergetiko.

Sončni vzhodi ob daljnovodih in razdelilnih transformatorskih postajah, detajli naprav, sevanje, prodor in razkroj luči - so tipični ujeti delčki trenutkov, ko je narava dopustila tudi ponazoritev energije skozi objektiv.

Vabimo vas na odprtje razstave fotografij ob 100-letnici tržiške električne razsvetljave.

Luč - svetloba - energija

Fotografije razstavlja ing. Drago Papler
v petek, 22. junija 2001, ob 17. uri
v galeriji Atrij občine Tržič, Trg svobode 18, Tržič.

O avtorju razstave in njegovem delu bo spregovoril višji kustos Tržiškega muzeja prof. Janez Šter, o pomenu električne razsvetljave pred stoletjem pa bo spregovoril slavnostni govornik župan občine Tržič in državni poslanec g. Pavel Rupar, ki bo razstavo tudi odprl.

V kulturnem programu bodo recitali do sedaj vsebinsko neznane pesmi tržiškega pesnika Franca Pavčiča Rada, ki je umrl pred petnajstimi leti. Drago Papler pripravlja fotografsko monografijo, vsebinsko vezano na Pavčičeve pesmi.

V izložbi galerije bodo ekspontati starih žarnic iz zbirke legende tržiškega osvetljevanja Joža Pogačarja.

Ob otvoritvi bo krajši kulturni program, sodelovali bodo učenci Glasbene šole Tržič.

V okviru Tržiških poletnih prireditev bo v petek, 29. junija 2001, ob 20. uri v Kinodvorani Tržič med odmorom koncerta Prifarskih muzikantov ing. Drago Papler premierno predstavil svoj dopokumentarni videosej Svetloba.

Razstava bo odprta vsak dan od ponedeljka do petka,
od 8.00 do 12.00 ure in od 14.00 do 18.00 ure, ob sobotah, od 8.00 do 12.00 ure.

V daljnovidnih konstrukcijah, ki kot katedrale tehnične civilizacije vse bolj in bolj obvladujejo prostor, se pretaka le odsev neizmerljivega potenciala sončne energije, ki, prisotno kot sončni pramen, le simbolično vstopa v zgodbo. Drago Papler pa mu skuša izmeriti pomen in določiti prostor v našem času in doumevanju.

V tej luči se naslov razstave "Luč - svetloba - energija" in avtorjevo iskanje v času in prostoru zlijeta v polno pripoved, v dokument in idejo hkrati.

Naslednji cikel fotografij pripoveduje o delih, kjer je svetloba postala nosilec pogovora med avtorjem in motivom. Izhodišče je PRA-LUČ, sonce samo, tisto, kar osmišlja krajino in naravo v celoti.

Drago Papler ne bi bil Drago Papler, če ne bi zaznaval prav tistih najbolj dramatičnih trenutkov, ko pra-luč vstopa in ko odhaja s prizorišča. Rojevanje in umiranje svetlobe, ne tista samoumevna razpršenost videnja, to je najbolj vznemirljiva lastnost svetlobe, ki kot odrski žaromet osmišlja sceno - krajino samo. Vendar to niso sončni vzhodi kot lepote projekcije, to je neizpodbiten in trden dogodek, ko izza obzorja sončni spekter zdrсне v krajino, vdre v temo, jo razbije in osmisli v njej skrito resničnost. Z lučjo se začne dan, se porodi življenje.

In spet je tu Drago Papler kot neizčrpani dokumentalist. Kdo, če ne on, bo z vsem žarom entuziasta in vestnostjo kronista posnel MILENIUM 2000, sončni vzhod novega tisočletja, novega časa. To, eno ključnih fotografskih del na razstavi, je najlepši primer sozvočja dokumentarnosti, neponovljivosti trenutka in lepote obenem.

Odtlej v razstavi svetloba potuje z avtorjem kot rdeča nit pripovedi. Zasleduje ga v nebotičnih silnicah New Yorka, prek letalskih kril drsi do obrežij grških otokov, se spusti na holandske ravnice, dokler ne zazveni kot nežni spev med strunami kozolcev domačega kraja.

Ukročena svetloba, prairzvir toplote je hkrati tudi pesem energije. Vse tisto, kar osmišlja človeka kot delujoče bitje "homo faber", je skrito v sposobnosti, da si vsaj delec ogromnega potenciala "pra-luči" osvoji, ga ukroti.

Človeštvo je bogovom ukradlo ogenj in se s tem izenačilo z njimi, postalo nesmrtno. Kako modro in premišljeno pa človek s tem ognjem ravna, v katere namene, kako ga umešča v svoj svet, bo pokazala prihodnost. Ni pa odveč poklicati si v spomin čase, ko smo skrivnost bogov šele spoznavali, jo osvajali.

Eden tistih, ki nas s svojo ustvarjalnostjo tudi s to razstavo poučuje o skrivnosti luči, svetlobe in energije, je prav fotograf Drago Papler. Njegove impresije o svetu so vzgibi, ki jih prepletajo SVETLOBA kot vir videnja. LUC kot njegovo pomagalo, in ENERGIJA kot gibalno dejavnosti. V Paplerjevih fotografijah se omenjene vrednote spogledujejo v času in prostoru kot SOŽITJE našega bivanja.

Doklejš nam v prid?

prof. Janez Šter